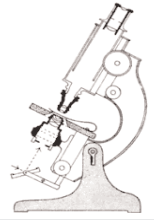

ΣΤΟ ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΟ...

Πολιτική βλακεία και η τουρκική εξαίρεση

Του ΚΩΣΤΑ Γ. ΤΣΑΠΟΓΑ

Το Ισραήλ είναι μια συμπυκνωμένη χώρα, όπου όλα όσα εντοπίζονται σε άλλες περιοχές παρουσιάζονται εντονότερα, σε μια κατάσταση «εβαπορέ».

Δεν είναι μόνο η φυσική συμπίεση των κατοίκων του σε ένα ασφυκτικά μικροσκοπικό κομμάτι γης, που και από μόνη της θα αρκούσε για την εκδήλωση συλλογικών νευρώσεων. Είναι και η πυκνότητα της αίσθησης διαρκούς υπαρξιακής απειλής, η μετατραυματική απομόνωση και διόγκωση τμημάτων της Ιστορίας, η διαρκής ανασφάλεια της ταυτότητας και πολλά άλλα που συναντώνται και σε άλλες χώρες αλλά συχνά ξεφεύγουν της παρατήρησης. Εκεί παίρνουν συχνά θηριώδεις διαστάσεις που κανείς δεν μπορεί να αγνοήσει. Για παράδειγμα, η τραγική ανικανότητα των κοινωνιών να παράγουν πλέον τις πολιτικές ηγεσίες που απαιτεί η αντιμετώπιση των σύγχρονων μετασχηματικών προκλήσεων εκεί παρατηρείται όχι απλώς διά γυμνού οφθαλμού, αλλά και από απόσταση χιλιομέτρων. Το αποτέλεσμα της αμήχανης εμμονής σε καταστροφικά εξαρτημένα ανακλαστικά και του συνδυασμού βρωμερής διαφθοράς και καθαρής βλακείας στην εξουσία έχει στην κυριολεξία θανατηφόρα αποτελέσματα σε βάρος της ίδιας της κοινωνίας, όπως στην περίπτωση του πολέμου στον Λίβανο, της τελευταίας εισβολής στη Γάζα και της πρόσφατης, ηλίθιας έμπνευσης και εκτέλεσης, επίθεσης στον «Στολίσκο της Ελευθερίας».

Η αυτοκαταστροφική ανικανότητα δεν είναι όμως αποκλειστικό προνόμιο της σημερινής ισραηλινής πολιτικής τάξης και της παγιδευμένης στην έλλειψη σοβαρών πολιτικών επιλογών ισραηλινής κοινωνίας, απλώς αλλού τα αποτελέσματα διαχέονται, βρίσκονται σε μεγαλύτερη αραίωση και έτσι επιτρέπουν ακόμα τη διατήρηση κάποιων (όλο και λιγότερων) ψευδαισθήσεων. Στη φάση αυτή βρίσκονται οι κοινωνίες που αποκοιμήθηκαν για να χωνέσουν το πρόσφατο φαγοπότη και αρχίζουν μόλις τώρα να ξυπνάνε από τα σκουντήματα του γκαρσονιού που φέρνει τον λογαριασμό και να τσακώνονται απλώς για το ποιος θα τον πληρώσει. Στη φάση αυτή της ζαλισμένης μετάβασης από το όνειρο

στην πραγματικότητα, κάποιοι έχουν συγκριτικά πλεονεκτήματα. Είτε διότι ουδέποτε παράφαγαν για να αποκοιμηθούν, είτε διότι το μαγαζί τους είναι γωνιακό και συγχωρεί τα λάθη τους.

Στην Τουρκία, η αλλαγή του πολιτικού σκηνικού έχει ξεκινήσει εδώ και χρόνια. Η αναντιστοιχία κοινωνίας και πολιτικής εκπροσώπησης δεν έγινε ξαφνικά αντιληπτή, φωτισμένη από τους προβολείς μιας δομικής κρίσης, όπως αλλού. Προέκυψε σταδιακά ακολουθώντας γνήσιες και εκτεταμένες εσωτερικές κοινωνικές αλλαγές που βρήκαν σταδιακά την πολιτική τους έκφραση. Γνήσιες κοινωνικές αλλαγές και όχι επιφανειακές και πρόσκαιρες του τύπου δημιουργίας τάξης κομπινάδων αεριτζήδων παρά τω πολιτικώ συστήματι, όπως αλλού. Κρίσεις υπήρξαν και υπάρχουν, αλλά ήταν και είναι οι φυσιολογικές δονήσεις μιας ευρύτερης κοινωνικής αλλαγής, συχνά οδυνηρές αλλά όχι συντριπτικές. Αποτέλεσμα είναι η σημερινή πολιτική ηγεσία της Τουρκίας να χαρακτηρίζεται από κάποιους «επαναστατική», έστω και αν ο χαρακτηρισμός αυτός συνοδεύεται από πολλές επιφυλάξεις. Το βέβαιο είναι ότι σε τίποτα δεν θυμίζει την ασφυκτικά παγιδευμένη στους περιορισμούς της ισραηλινή πολιτική ηγεσία ή, τηρουμένων των αναλογιών, το πολιτικό διαχειριστικό προσωπικό της Ευρώπης.

Επιπλέον, το «μαγαζί» είναι όντως «γωνιακό» και όχι μόνο στις ονειρώξεις των ιδιοκτητών του. Ακόμα περισσότερο, η αξία του έχει ανέβει, όπως στις περιπτώσεις όσων βρέθηκαν κοντά σε νέους σταθμούς του μετρώ. Διότι στην πάντα επίκαιρη γεωγραφική

διαμεσολάβηση Δύσης-Ανατολής, προστίθεται τώρα η πολιτισμική διαμεσολάβηση Δύσης - Ισλάμ.

Τροχοπέδη και πλεονέκτημα, το οθωμανικό ιμπεριαλιστικό παρελθόν. Το «γνωρίζομαστε» του Νταβούτογλου έχει διπλή ανάγνωση. Και, μέχρι πριν από λίγο καιρό, στον αραβικό κόσμο, όπου είχαν φθάσει οι τουρκικοί στρογγυλοί μιναρέδες δίπλα στους τετράγωνα αραβικούς, η «γνωριμία» είχε αφήσει άσχημη γεύση.

Πριν από λίγους μήνες, οι απεσταλμένοι της «Ελευθεροτυπίας» και του «Ε» στη Λωρίδα της Γάζας, Ντίνα Βαγενά και Γιάννης Μπογιόπουλος, μετέδιδαν ως μοναδικοί ανεξάρτητοι Δυτικοί αντίπτες μάρτυρες τα αποτελέσματα της προσφοράς του Ισραήλ στο ξεπέρασμα της δυσπιστίας ανάμεσα στο Ισλάμ και την Τουρκία: τη θάλασσα από τουρκικές σημαίες που υποδέχονταν στο πέρασμα της Ράφα, ανάμεσα στη Λωρίδα της Γάζας και την Αίγυπτο, την καπελωμένη από τους Τούρκους αποστολή διεθνούς βοήθειας στους έγκλειστους Παλαιστίνους.

Πριν από λίγες μέρες, στα διεθνή ύδατα της Μεσογείου, η ισραηλινή συνεισφορά στα σχέδια της Τουρκίας ήταν τόσο απλόχερη, που ο μόνος τρόπος να μην επιβεβαιώνει τις χειρότερες εκτιμήσεις για την ποιότητα όσων παίρνουν τις αποφάσεις στο Ισραήλ είναι να υποθεθεί ότι το τακτικό φιάσκο αποτελούσε στρατηγική επιλογή οικοδόμησης του προφίλ της Τουρκίας, ώστε να αποκτήσει μεγαλύτερη διεξδυτικότητα στον ισλαμικό κόσμο απωθώντας άλλες δυνάμεις.

Τέτοια μακιαβελική ευστροφία, αν και δεν μπορεί να αποκλειστεί, δύσκολα ταιριάζει με τη γενική εικόνα της σημερινής ισραηλινής πολιτικής ηγεσίας. Ακόμα και μετά τη διανοητικά καταστροφική οκταετία Μπους, πιο εύκολα μπορεί να υποθέσει κανείς την ύπαρξη ενός τέτοιου σχεδίου των ΗΠΑ που, χτίζοντας το προφίλ της Τουρκίας, πετυχαίνουν με ένα σμπάρο πολλά τρυγόνια:

1 Ασκούν, μέσω Τουρκίας, στο Ισραήλ πιέσεις που για εσωτερικούς λόγους αποφεύγουν να ασκήσουν απευθείας οι ίδιες.

2 Δημιουργούν τις προϋποθέσεις προώθησης μιας ισχυρής, μετριοπαθούς και σχετικά συνεννοήσιμης χώρας σε ηγετική θέση στον ισλαμικό κό-

σμο.

3 Ενισχύουν τα επιχειρήματά τους για την προώθηση της χώρας αυτής στους ευρωπαϊκούς θεσμούς.

Αν όντως συμβαίνει κάτι τέτοιο, η κοινή πρόταση Τουρκίας - Βραζιλίας για τα πυρηνικά του Ιράν, ακολουθούμενη από την αρνητική ψήφο των δύο αυτών χωρών στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ, κόντρα στις θέσεις των ΗΠΑ, ήταν σημαντική για τα σχέδια 1 και 2. Το ότι ο πρωθυπουργός της Τουρκίας, Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, και ο πρόεδρος της Βραζιλίας, Λουίζ Ινάσιο Λούλα ντα Σίλβα, είχαν λάβει από τις 20 Απριλίου επιστολή του Μπαράκ Ομπάμα που περιεγράφε την ατελέσφορη παλαιότερη προσπάθεια των ΗΠΑ για μεταφορά του ιρανικού εμπλουτισμένου ουρανίου στο εξωτερικό με αντάλλαγμα την ελεγχόμενη παροχή πυρηνικών καυσίμων, κάτι που τελικά συμφώνησαν η Τουρκία και η Βραζιλία με το Ιράν για να απορριφθεί από τις ΗΠΑ, ενισχύει τις υποθέσεις περί αμερικανικού σχεδίου, παρά τις διαψεύσεις της Ουάσιγκτον.

Οι δηλώσεις που έκανε την περασμένη Παρασκευή ο Αμερικανός υπουργός Αμυνας, Ρόμπερτ Γκέιτς, σύμφωνα με τις οποίες η Τουρκία απομακρύνεται από τη Δύση επειδή η Ευρώπη αρνείται να της προσφέρει ευρωπαϊκή ενταξιακή προοπτική, μπορεί κάλλιστα να εντάσσονται στο σχέδιο 3.

Αν ισχύουν όλα αυτά, σημαντικό είναι να διερευνηθεί κατά πόσο οι σχεδιασμοί έχουν λάβει υπόψη τους ένα στοιχείο που μοιράζονται οι απόγονοι πρώην αυτοκρατοριών (στη συγκεκριμένη περίπτωση η Τουρκία και η Βρετανία) στην προσπάθειά τους να ανακτήσουν κάποια από την παλαιά επιρροή, πέραν της ικανότητας να συνδέουν κάποια από τα συμφέροντά τους με τα συμφέροντα των ΗΠΑ, εξασφαλίζοντας έτσι και την ανοχή στην επιδίωξη κάποιων από τα υπόλοιπα.

Διότι αν ο Ρόμπερτ Γκέιτς έβλεπε ξεκάθαρα τις ομοιότητες της Τουρκίας με τη νησιωτική χώρα όπου μια εφημερίδα («Τάιμς») έγραφε κάποτε πως «επικρατεί κακοκαιρία στη Μάγχη, η Ευρώπη αποκλεισμένη» από τη Βρετανία, θα λάμβανε υπόψη του την τουρκική οπτική, ότι δεν είναι η Τουρκία που απομακρύνεται από τη Δύση αλλά η Δύση από την Τουρκία.

Need a website to promote your business? Look no further

rimidesigns

Sites from
\$299

website: www.rimidesigns.com
email: rimidesigns@yahoo.com

Where **design** is passion
...and passion is **design**

